LOCI COMMVNES SENTENTIOSORVM VERSVVM EX ELEGIIS TIBVLLI, PROPERTII, ET OVIDII.

A Iohanne Murmellio diligenter collecti.

NORINBERGAE.
In Officina Typographica Theodorici Gerlatzeni.

M. D. LXXII.

IOANNES MVRMELLIVS PVERO BONARVM ARTIVM STVDIOSO.

En tibi de tetris selectum sordibus aurum,
 Vt nitido fias ditior eloquio.
En tibi de rigidis secerpta rosaria spinis,
 Vt citra uulnus florea serta pares.
En tibi ne noceant incauto gramina ponti,
 Prompta uides, studijs optima quæq; tuis.
Qui ueneris numeros & erotica carmina ludunt,
 Abdita sub dulci melle uenena ferunt.
Hos puer euites, moneo, ne blanda uoluptas,
 Te miserum cogat turpia ferre iuga.
Inde tamen sectos securo pectore uersus,
 Fac discas, quos dat nostra Minerua tibi.

GVOLH: LITHORVS AD EVNDEM.

Qui cupis ex uario tibi nectere flore coronas,
 Care Poëtarum hæc sume uireta puer.

QVONIAM MEMINIMUS Gentiles & lubricos Poëtas non esse iuuentuti tradendos, ne cum paleis ipso etiam grano priuentur, operæ preciū erit, selectas & utiles quasq; sententias ab uniuersis quantumuis alioqui impudicis à ludimagistro, ex amußim & solerter extractum iri: quibus pro facetijs, pro moribus, pro maiori rerum experientia, pro quotidianis prouerbijs, pro solatio, pro multorum applicatione negotiorum, pro aliarum literarum intelligentia, scholastici uti poßint. Quales sunt ex Nasone: Nitimur in uetitum semper, cupimusq; negata. Turpius eijcitur, &c: Principijs obsta, serò medicina paratur. Otia si tollas, periere cupidinis arcus. Quod caret alterna requie, durabile non est. His enim & consimilibus Poëtarum floribus, non solùm Christiani & Theologi in suis scriptis usi sunt, sed & sacratißimarum legum glossæ paßim respersæ sunt eis, Perquirantur ergo in Nasone, ceterisq;. Qui enim è nuce nucleum esse uult, frangit nucem.

Ex Isidoneo Germanico Iacobi Vuimphelingij de floribus Poëtarum. Cap. 5.

ALBII TIBVLLI EQVITIS ROMANI VERSVS, SELECTI

ex primo libro Elegiarum.

Sis modicis contentus, opum & magistratuum contemptor.

Diuitias alius fuluo sibi congerat auro,
Et teneat culti iugera magna soli.
Quem labor aßiduus uicino terreat hoste,
Martia cui somnos claßica pulsa fugant.
Me mea paupertas uitæ traducat inerti,
Dum meus aßiduo luceat igne focus.

Exiguis nihil est detrahendum.

At uos exiguo pecori furesq; lupiq;,
Parcite, de magno est præda petenda grege.

Tempore omnia peraguntur.

Longa dies homini docuit parere leones,
Longa dies molli saxa peredit aqua.
Annus in apricis maturat collibus uuas,
Annus agit certa lucida signa uice.

Tempus iuuentutis non est terendum.

At si tardus eris, errabis, transiet ætas
Quàm cito, non segnis stat remeatq; dies.
Quàm cito purpureos deperdit terra colores,
Quàm citò formosas populus alta comas.
Quàm iacet, infirmæ uenere ubi fata senectæ,
Qui prior Elæo est carcere missus equus.

Vidi

Vidi iam iuuenem, præmeret cum serior ætas,
Mærentem stultos præteriisse dies.

Beneficio carminum homo fit immortalis.

Carmine purpurea est nisi coma, carmina sint.
Ex humero Pelopis non nituisset ebur.
Quem referunt Musæ, uiuet dum robora tellus,
Dum cœlum stellas, dum uehet amnis aquas.

Laus uini decantatur.

Ille liquor docuit uoces inflectere cantu,
Mouit & ad certos nescia membra modos.
Bacchus & agricolæ magno confecta labore,
Pectora tristitiæ dissoluenda dedit.
Bacchus & afflictis requiem mortalibus adfert,
Crura licet dura compede pulsa sonent.

Vtendum est florida ætate.

At tu dum primi floret tibi temporis ætas,
Vtere, non tarda labitur illa pede.

Periurium pœna manet.

Ah miser, & si quis primò periuria c[illegible],
Sera tamen tacitis pœna uenit pedib[illegible].

Lucri cupiditas multos laboribus & periculis exponit.

Lucra petens habili tauros adiungit aratro,
Et durum terræ rusticus urget opus.
Lucra petituras parentia per freta uentis,
Ducunt instabiles sidera certa rates.

Pudicitia non est auro uendenda.

Admonui quoties, auro ne pollue formam,
Sæpe

Sæpe solent auro multa subesse mala.

Ex diuitijs & auro bella sunt exorta.

Quis fuit, horendos primus qui protulit enses,
Quàm ferus, & uerè ferreus ille fuit.
Tunc cædes hominum generi, tunc prælia nata,
Tunc breuior diræ mortis aperta uia est.
At nihil ille miser meruit, nos ad mala nostra,
Vertimus, in sæuas quod dedit ille feras.
Diuitis hoc uitium est auri, nec bella fuerunt,
Faginus adstabat quum scyphus ante dapes.
Non arces, non uallus erat, somnumq; petebat,
Securus uarias dux gregis inter oues.

Furor bellorum pessimus est, meliusq; est domi pauperem uiuere, quàm bellando cruentas opes quæritare.

Quis furor est, atram bellis accersere mortem?
Imminet, & tacito clam uenit illa pede.
Non seges est infra, non uinea culta, sed audax,
Cerberus, & Stygiæ nauita turpis aquæ.
Illic percussisq; genis, ustoq; capillo,
Errat ad obscuros pallida turba lacus.
Quàm potius laudandus hic est, quem prole parata,
Occupat in parua pigra senecta casa.
Ipsa suas sectatur oues, at filius agnos,
Et calidam fesso comparat uxor aquam.

Pacis præconia.

Interea pax arua colat, pax candida primum,
Duxit araturos sub iuga curua boues.

Pax

Pax aluit uites, & succos condidit uuæ,
Funderet ut nato testa paterna merum.
Pace bidens uomerq; uigent, at tristia duri
Militis in tenebris occupat arma situs.
Rusticus è lucoq; uehit malè sobrius ipso,
Vxorem plaustro progeniemq; domus.

EX SECVNDO LIBRO ELEGIARVM TIBVLLI.

Feſtis diebus rei diuinæ uacandum eſt.

Luce sacra requiescat humus, requiescat arator,
Et graue suspenso uomere cesset opus.
Soluite uincla iugis, nunc ad præsepia debent,
Plena coronato stare boues capite.
Omnia sint operata Deo, non audeat ulla,
Lanificam pensis imposuisse manum.

Caſtitas mundiciesq; Superis accepta eſt.

Casta placent Superis, pura cum ueste uenite,
Et manibus puris sumite fontis aquam.

Mala prædæ.

Ferrea non Venerem, sed prædam secula laudant,
Præda tamen multis est operata malis:
Præda feras acies cinxit discordibus armis,
Hinc cruor, hinc cædes mors propiorq; uenit.
Præda uago iussit geminare pericula ponto,
Bellica tum dubijs rostra dedit ratibus.

Spei commoda.

Iam mala fuissem leto, sed credula uitam
Spes fouet, & melius cras fore semper ait.
Spes alit agricolas, spes sulcis credit aratis,
Semina, quæ magno fœnore reddat ager.
Hæc laqueo uolucres, hæc captat arundine pisces,
Cùm tenues hamos abdidit ante cibos.
Spes etiam ualida solatur compede uinctum,
Crura sonant ferro, sed canit inter opus.

EX TERTIO LIBRO ELEGIARVM TIBVLLI.

Opes non leuant nos curis.

Non opibus mentes homini curæq; leuantur,
Nam fortuna sua tempora lege gerit.

Nocturna somnia sæpe uanos timores iniiciunt.

Somnia fallaci ludunt temeraria nocte,
Et pauidas mentes falsa timere iubent.

Fœminæ sunt inconstantes.

Ah crudele genus, nec fidum fœmina nomen,
Ah pereat, didicit fallere si qua uirum.

Blandis uerbis homines exorantur.

Ergo ne dubita blandas adhibere querelas,
Vincuntur molli pectora dura prece.

Fructus ante maturitatem non sunt carpendi.

Quid fraudare iuuat uitem crescentibus uuis,

Et

Et modò nata mala uellere poma manu?

Mente contriſtata ſimulare gaudium difficile eſt.

Hei mihi, difficile eſt imitari gaudia falſa.
Difficile eſt triſti fingere mente iocum:
Nec bene mendaci riſus componitur ore,
Nec bene ſolicitis ebria uerba ſonant.

Fœliciter ſapit is, qui periculo alieno ſapit.

Vos ego nunc moneo, fœlix quicunq; dolore,
Alterius diſces poſſe carere tuo.

PROPERTII AVRELII NAVTAE: VERSVS SELE- *cti ex ſecundo libro Elegiarum.*

De ſuis quiſq; uerba facit.

Nauita de uentis, de tauris narrat arator,
Enumerat miles uulnera, paſtor oues.

Amor non eſt ſanabilis.

Omnes humanos ſanat medicina dolores,
Solus amor morbi non amat artificem.

Furor fit læſa ſæpius patientia.

Non ſolum taurus ferit uncis cornibus hoſtem,
Verùm etiam inſtanti læſa repugnat ouis.

Omnia mutantur.

Omnia uertuntur, certè uertuntur amores,
Vinceris, aut uincis, hæc in amore rota eſt.
Magni ſæpe duces, magni cecidere tyranni,

Et Thebæ steterant, altaq; Troia fuit.

Fœminæ sunt fallaces, uariæ & mutabiles.

Sed uobis facilè est uerba & componere fraudes,
Hoc unum didicit fœmina semper opus.
Non sic incerto mutantur flamine Syrtes,
Nec folia hyberno tam tremefacta Noto.
Quàm citò fœminea non constat fœdus in ira.
Siue ea causa grauis, siue ea causa leuis.

Voluntas sæpe laudāda est, ubi uires desunt.

Quòd si deficiant uires, audicia certè,
Laus erit, in magnis & uoluisse sat est.

Nihil infœlicius homine, qui turpi amore captus est.

Durius in terris nihil est, quod uiuit, amante,
Nec modò si sapias, quot minus esse uelis.

Figura, colorq; naturalis, nemini uitio datur.

Vt natura dedit, sic omnis recta figura,
Turpis Romano Belgicus ore color.

Securius est duo habere, quàm unum.

Nam melius duo defendunt retinacula nauem,
Tutius & geminos anxia mater alit.

Senio & uetustate confecta quiescunt.

Miles depositis annosus secubat armis,
Grandæuiq; negant ducere aratra boues.
Putris & in uacua requiescit nauis arena,
Et uetus in templo bellica parma uacat.

Nihil homini est diuturnum.

Nec forma æternum, haud cuiq; est forma perennis,

Longius

Longius aut proprius mors sua quemq; manet.

Mala uini.

Vino forma perit, uino corrumpitur ætas.
Vino sæpe suum nescit amica uirum.

EX TERTIO LIBRO ELEGIARVM PROPERTII.

Post obitum maior laus bonis & doctis prouenit.

Omnia post obitum fingit maiora uetustas.
Maius ab exequijs nomen in ora uenit.

Decus ingenio comparatum mortem euadit, ædificia autem uel maximè sumptuosa, uetustate destruuntur.

Nam neq; Pyramidum sumptus ad sydera ducti,
Nec Iouis Elæi cœlum imitata domus.
Nec Mausolæi diues fortuna sepulchri,
Mortis ab extrema conditione uacat.
Aut illis flamma, aut imber subducet honores,
Annorum aut ictu pondere uicta ruent.
At non ingenio quæsitum nomen ab æuo,
Excidit, ingenio stat sine morte decus.

Cuiuscunq; conditionis homines mors rapit ad inferos.

Haud ullas portabis opes Acherontis ad undas,
Nudus ad infernas stulte uehere rates.
Victor cum uictis pariter miscebitur umbris,

Consule

Consule cum Mario capta Iugurtha sedes.
Lydius Dulichio non distat Crœsus ab Iro.
Optima mors Parca, quæ uenit apta die.

Seruorum est munus, non mentiri.

Omnis enim debet sine uano nuncius esse,
Maioremq; timens seruus habere fidem.

Mala auaritiæ.

Ergo sollicitæ tu causa pecunia uitæ es:
Per te immaturum mortis adimus iter.
Tu uitijs hominum crudelia pabula præbes,
Semina curarum de capite orta tuo.

In nautas & mercatores, periculis maris se ob auaritiam exponentes.

Ite rates curuæ, & lethi quoq; texite causas,
Ista per humanas mors uenit acta manus.
Terra parum fuerat terris adiecimus undas,
Fortunæ miseras auximus arte uias.
Ancora te teneat, quem non tenuere penates,
Quid meritum dicas, cui sua terra parum est?
Ventorum est quodcunq; paras, haud ulla carina,
Consenuit, fallit portus & ipse fidem.
Natura insidians pontum substrauit auaris.
Vt tibi succedat, uix semel esse potest.

Onus cui impar sis, ne subiueris.

Turpe est, quod nequeas capiti committere pondus.
Et pressum inflexo mox dare terga genu.
Omnia non pariter rerum sunt omnibus apta,
Fama nec ex æquo ducitur ulla iugo.

Varias

Varias hominibus dotes natura distribuit.

Sunt, quibus Eleæ concurrit palma quadrigæ,
Sunt quibus in celeres gloria nata pedes.
Hic satus ad pacem, hic castrensibus utilis armis,
Naturæ sequitur semina quisque suæ.

Experientia est prouidentiæ magistra.

Venturam melius præsagit nauita mortem,
Vulneribus didicit miles habere metum.

Aurum nunc in terris dominatur.

Aurum omnes uicta iam pietate colunt.
Auro pulsa fides, auro uenalia iura,
Aurum lex sequitur, mox sine lege pudor.

Mors est ineuitabilis.

Sed tamen huc omnes, huc primus & ultimus ordo,
Est mala, sed cunctis ista terenda uia est.
Exoranda canis, tria sunt latrantia colla,
Scandenda est torui publica cymba senis.
Ille licet ferro cautus se condat & ære,
Mors tamen inclusum protrahit inde caput.
Nirea non facies, non uis exemit Achillem
Crœsum aut Pactoli quas parit humor opes.

EX QVARTO LIBRO ELEGIARVM PROPERTII.

Iusta causa uirtutum militis promouet, iniusta deprimit.

Frangit & attollit uires in milite causa,
Quæ nisi iusta subest, excutit arma pudor.

Ab inferis non licet quenquam reuocare.

Panditur ad nullas ianua nigra preces.

Cùm semel infernas intrarunt funera leges,

Non exorato stant adamante uiæ.

PVBLII OVIDII NASONIS VERSVS SELECTI EX VNICO LIBRO EPISTOLARVM HEROIDVM.

In deceptores puellarum.

Fallere credentem non est operosa puellam

Gloria, simplicitas digna fauore fuit.

Facta à fine, non ab euentu sunt uel probanda uel improbanda.

Exitus acta probat, careat successibus opto,

Quisquis ab euentu facta notanda putat.

Intacta delibare iocundum est.

Est aliquid plenis pomaria carpere ramis,

Et tenui primam deligere ungue rosam.

In leuitatem nimij cultus.

Sint procul à nobis iuuenes ut fœmina compti,

Fine coli modico forma uirilis amat.

Interdum requiescendum est.

Quod caret alterna requie, durabile non est,

Hæc reparat uires, fessaq; membra leuat.

Quæ meritò pateris, facilè ferenda sunt.

Leniter, ex merito quicquid patiare, ferendum est,

Quæ uenit indignè pœna, dolenda uenit.

Cygnus

Cygnus uicina morte solito dulcius canit.
Sic ubi fata uocant, udis abiectus in herbis,
Ad uada Mæandri concinit albus olor.
Coniugum inæqualium malum est.
Quàm male inæquales ueniunt ad aratra iuuenci,
Tam premitur magno coniuge nupta minor.
Non honor est, sed onus species læsura ferentes,
Si qua uoles aptè nubere, nube pari.
Exprobatio immemoris beneficij iuuat.
Est aliqua ingrato meritum exprobrare uoluptas,
Hac fruar, hæc de te gaudia sola feram.
Aliena ne cupias.
Disce meo exemplo formosis posse carere,
Est uirtus placitis abstinuisse bonis.
Serò uenis ad id, quod alter occupauit.
Ad possessa uenis præceptaq; gaudia serus,
Spes tua lenta fuit, quod petis, alter habet.
Principio obscœni amoris fortiter resistendum est.
Dum nouus est cœpto potius pugnemus amori,
Flamma recens parua sparsa resedit aqua.
In hostibus & externis non est amoris constantia.
Certus in hospitibus non est amor, errat ut ipsi,
Cumq; nihil speres, firmius esse fugit.
Periculosum est se aquis credere.
Arte laboratæ merguntur in æquore puppes,
Tu tua plus remis brachia posse putas.

Adulte-

Adulterium non est committendum.

Elige de uacuis, quam non sibi uindicet alter,
Si nescis, dominum res habet ista suum,

Deus non mactata pecude, sed fide & iustis operibus placatur.

Non boue mactato cœlestia numina gaudent,
Sed quæ præstanda est, & sine teste fide.

Quod formæ deest, ingenio compensa.

Si mihi difficilis formam natura negauit,
Ingenio formæ damna rependo meæ.

EX I. LIBRO ELEGIARVM SIVE AMORVM. OVIDII.

Leue fit, quod bene fertur onus.

Vidi ego iactatas mota face crescere flammas,
Et uidi nullo concutiente mori.
Verbera plura ferunt, quàm quos iuuat usus aratri,
Detrectans pressi dum iuga prima boues.
Asper equus duris contunditur ora lupatis,
Frena minus sentit, quisquis ad arma facit.

In bello portæ clauduntur, pacis uerò tempore aperiendæ sunt.

Vrbibus obsessis, clausæ munimina portæ
Prosunt, in media pace quid arma times.

Nox, amor & uinum turpia suadent.

Nox & amor, uinumq; nihil moderabile suadent,
Illa pudore uacat, liber amorq; metu.

Tempus

Tempus celerrimè aufugit.

Labitur occulte, fallitq; uolatilis ætas,
Et celer admißis labitur annus equis.

Vſus rei prodeſt, negligentia obeſt

Aera nitent uſu, ueſtis bona quærit haberi,
Caneſcunt turpi tecta relicta ſitu.

E multis facilior eſt rapina.

Certior è multis, nec tam inuidioſa rapina eſt,
Præda uenit canis de grege plena lupis.

Ira non ſit diuturna.

Sed nunquam dederis ſpacioſum tempus in iram,
Sæpe ſimultates ira morata facit.

Luxuria cum omni ætati turpis, tum ſenectuti fœdiſsima eſt.

Quæ bello eſt habilis, Veneri quoq; conuenit ætas,
Turpe ſenex miles, turpe ſenilis amor.

Soporatos & inermes facile eſt opprimere.

Sæpe ſoporatos inuadere profuit hoſtes,
Cædere & armata uulgus inerme manu.

De turpi quæſtu.

Non bene conducti uendunt periuria teſtes,
Non bene ſelecti iudicis arca patet,
Turpe reos empta miſeros defendere lingua,
Quòd faciat magnas turpe tribunal opes.
Turpe thori reditu cenſus augere paternos,
Et faciem lucro proſtituiſſe ſuam.

Vbi copia rerum eſt, inde excipiantur.

Carpite de plenis pendentes uitibus uuas,
Præbeat Alcinoi poma benignus ager.

Fama carminibus acquisita, est immortalis.

Scinduntur uestes, gemmæ franguntur & aurum,
Carmina quem tribuent, fama perennis erit.

De Poëtarum immortalitate, & laude carminum.

Viuet Mæonides, Tenedos dum stabit & Ida,
Dum rapidas Simois in mare uoluet aquas.
Viuet & Ascræus, dum mustis uua tumebit,
Dum cadet in curua falce resecta seges.
Battiades toto semper cantabitur orbe,
Quamuis ingenio non ualet, arte ualet.
Nulla Sophocleo ueniet iactura cothurno,
Cum Sole, & Luna semper Aratus erit.
Dum fallax seruus, durus pater, improba lena,
Vixerit, & meretrix blanda, Menandros erit.
Ennius arte carens, animosiq; Accius oris,
Casurum nullo tempore nomen habent.
Varronem, primamq; ratem qua nesciet ætas?
Aureaq; Ausonio terga petita duci?
Carmina sublimis tunc sunt peritura Lucreti,
Exitio terras cum dabit una dies.
Tityrus & segetes Aeneiaq; arma leguntur,
Roma triumphati dum caput orbis erit.
Donec erunt ignes arcusq; Cupidinis arma,
Dicentur numeri culte Tibulle tui.

Gallus

Gallus & Hesperijs, & Gallus notus Eois,
Et sua cum Gallo nota Lycoris erit.
Ergo cùm silices, cùm dens patientis aratri,
Depereant æuo, carmina morte carent.
Cedant carminibus reges, regumq; triumphi,
Cedat & auriferi ripa beata Tagi.
Vilia miretur uulgus, mihi flauus Apollo,
Pocula Castalia plena ministret aqua.

Post mortem cessat inuidia.

Pascitur in uiuis liuor, post fata quiescit,
Tunc suus ex merito quenq; tuetur honor.

EX SECVNDO ELEGIA- RVM SIVE AMORVM OVIDII.

Contra proditores secretorum.

Aspicis indicibus nexas per colla cathenas,
Squalidus orba fide pectora carcer habet.
Quærit aquas in aquis, & poma fugacia captat
Tantalus, hoc illi garrula lingua dedit.

In delatores

Culpa nec ex facili, quamuis manifesta probatur,
Iudicis illa sui tuta fauore uenit.

Bona citius quàm mala absumuntur.

Optima prima ferè manibus rapiuntur auaris,
Implentur numeris deteriora suis.

De cupiditate uenatoris.

Venator sequitur fugientia, capta relinquit.

Semper, & inuentis ulteriora petit.

Somnolentia est uitanda.

Infœlix tota quicunq; quiescere nocte,
Sustinet, & somnos præmia magna uocat.
Stulte quid est somnus? gelidæ nisi mortis imago,
Longa quiescendi tempora fata dabunt.

Ne id alicui præstes, quo abundat.

Quid folia arboribus? quid plena sydera cœlo?
In freta collectas alta quid addis aquas?

De periculis nautarum.

Serò respicitur tellus, ubi fune soluto,
Currit in immensum panda carina salum.
Nauita sollicitus tam uentos horret iniquos,
Et prope tam lethum, quàm prope cernit aquam.

Fœtus ante maturitatem non sunt tollendi.

Quid plenam fraudas uitem crescentibus uuis?
Pomaq; crudeli uellis acerba manu?
Sponte fluent natura sua, sine crescere nata,
Est pretium tardæ non leue uita moræ.

In puellis non est fides.

Verba puellarum folijs leuiora caducis,
Irritaq; ut uisum est, uentus & aura ferunt.

EX TERTIO LIBRO ELEGIARVM SIVE AMORVM OVIDII.

Contra nimiam seueritatem in custodienda uxore.

Cui

Cui peccare licet, peccat minus ipsa potestas,
Semina nequitiæ languidiora facit.

Vetita magis appetimus.

Vidi ego nuper equum contra sua frena tenacem,
Ore reluctanti fulminis ire modo.
Constitit, ut primum concessas sensit habenas,
Frenaq; in effusa laxa iacere iuba.
Nitimur in uetitum semper, cupimusq; negata,
Sic interdictis imminet æger aquis.

Quæ seruantur, ea magis appetuntur.

Quicquid seruatur, cupimus magis, ipsaq; furem,
Præda uocat, pauci quod sinit alter, amant.

De incantamentis.

Carmina læsa Ceres sterilem uanescit in herbam.
Deficiunt læsi carmine fontis aquæ.
Ilicibus glandes, cantataq; uitibus uua,
Decidit, & nullo poma mouente fluunt.

Nec surdos cantus, nec cœcos pictura delectat.

Quid iuuat ad surdas, si cantet Phineus, aures?
Quid miserum Thamyrin picta tabella iuuat?

Olim scientia fuit chara.

Ingenium quondam fuerat preciosius auro,
At nunc barbaria est grandis, habere nihil.

Pecunia est hominum regina.

Eruimus terra solidum pro frugibus aurum,
Possidet inuentas sanguine miles opes.
Curia pauperibus clausa est, dat census honores,

Inde grauis iudex, inde seuerus eques.

Poëtæ sacri & diuini uocantur, mors tamen eis minimè parcit.

At sacri uates, & Diuûm cura uocamur,
sunt etiam, qui nos numen habere putent.
Scilicet omne sacrum mors importuna prophanat,
Omnibus obscurus inijcit illa manus.

Cohortatio ad patientiam.

Perfer & obdura, dolor hic tibi proderit olim.
Sæpe tulit laßis succus amarus opem.

Multa mentiuntur Poëtæ.

Exit in immensum fœcunda licentia Vatum,
Obligit historica nec sua uerba fide.

In eos qui se peccasse gloriose prædicant.

Quis furor est, quæ nocte latent, in luce fateri,
Et quæ clam facias facta, referre palam?
Ignotum meretrix corpus iunctura Quiriti,
Opposita populum submouet ante sera.

EX PRIMO LIBRO OVIDII DE ARTE AMANDI.

Præceptori discipulus obediat.

Phylirides puerum cytharæ præfecit Achillem.
Atq; animos molli contudit arte feros.
Qui toties socios, toties exterruit hostes,
Creditur annosum pertimuisse senem.
Quas Hector sensurus erat, poscente magistro,
Verberibus

Verberibus iussas præbuit ille manus.

Loci opportunitas est obseruanda.

Scit bene uenator, ceruis ubi retia tendat,
Scit bene, qua frendens ualle moretur aper.
Aucupibus noti frutices, qui sustinet hamos,
Nouit, qua multo pisce natentur aquæ.

Laudes uini.

Vina parant animos, faciuntq; coloribus aptos.
Cura fugit, multo diluiturq; mero.
Tunc ueniunt risus, tunc pauper cornua sumit.
Tunc dolor & curæ, rugaq; frontis abit.
Tunc aperit mentes æuo rarissima nostro,
Simplicitas, artes excutiente Deo.

Nocte fallitur iudicium.

Nocte latent mendæ, uitioq; ignoscitur omni,
Horaq; formosam quamlibet ista facit.
Consule de gemmis de tincta murice lana,
Consule de facie corporibusq; diem.

Nemo sua sorte contentus est.

Fertilior seges est alienis semper in agris,
Vicinumq; pecus grandius uber habet.

Principium damni uitandum.

Non auis utiliter uiscatis effugit alis,
Non bene ne laxis cassibus exit aper.
Saucius arrepto piscis retinetur ab hamo.

Tempus est obseruandum.

Nec semper credenda Ceres fallacibus aruis,
Nec semper uiridi concaua puppis aquæ.

Precibus homines & Dij exorantur.

Hectora donauit Priamo prece motus Achilles,
Flectitur iratus uoce rogante Deus.

In detestationem aleæ.

Si bene perdiderit, non cessat perdere lusor,
Et reuocat cupidas alea sæpe manus.

Non solum iuris, sed bonarum etiam artium studijs uacandum.

Disce bonas artes (moneo) Romana iuuentus,
Non tantum trepidos ut tueare reos.

Tempore omnia fiunt leuiora.

Tempore difficiles ueniunt ad aratra iuuenci,
Tempore lenta pati frena docentur equi.
Ferreus aßiduo consumitur annulus usu,
Interit aßidua uomer aduncus humo.
Quid magis est durum saxo? Quid mollius unda?
Dura tamen molli saxa cauantur aqua.

Mundiciem corporis, mediocremq; cultum ama.

Mundiciæ placeant, fuscentur corpora campo,
Sit bene conueniens, & sine labe toga:
Linguaq; nec rigeat, careant rubigine dentes,
Nec uagus in laxa pes tibi pelle natet.
Nec malè deforment rigidos tonsura capillos,
Sit coma sit docta barba resecta manu,
Et nihil emineat, & sint sine sordibus ungues,
Inq; caua nullus stet tibi nare pilus.
Nec male odorati sit tristis anhelitus oris,

Nec

Nec lædat nares, uirq; paterq; gregis.

Quod multi faciunt, non continuò bonum est.

Tuta frequensq; uia est per amici fallere nomen,
Tuta frequensq; licet sit uia, crimen habet.

In ebrietatem.

Certa tibi à nobis dabitur mensura bibendi,
Officium præstent mensq; pedesq; suum.
Iurgia præcipuè uino stimulata caueto,
Et nimium faciles ad fera bella manus.
Occidit Eurytion stulte, data uina bibendo,
Aptior est dulci mensa merumq; ioco.

Ne sis difficilis & duræ ceruicis.

Si uox est, canta: si mollia brachia, salta,
Et quacunq; potes arte placere, place.

Laude & obsequio uincuntur homines.

Laudatas ostendit auis Iunonia pennas,
Si tacitus spectes, illa recondit opes.
Quadrupedes inter rapidi certamina cursus,
Depexæq; iubæ plausaq; colla iuuant.

Deus colendus est, & à peccatis abstinendũ.

Expedit esse Deos, & ut expedit esse putemus,
Dentur in antiquos thura merumq; focos.
Nec secura quies illos, similisq; sopori,
Detinet, innocui uiuite, numen adest.
Reddite depositum, pietas sua fœdera seruet,
Fraus absit, uacuas cædis habete manus.

Multis candidus color uitio datur.

Candidus in nauta turpis color, æquoris unda
Debet & à radijs sideris esse niger.
Turpis & agricolæ, qui uomere semper adunco,
Et grauibus rastris sub Ioue uersat humum.
Et tu palladiæ petitur cui fama coronæ,
Candida si fuerint corpora, turpis eris,

Contra uigilias & amorem.

Attenuant iuuenum uigilatæ corpora noctes,
Curaq; & immenso qui fit amore dolor.

Solis turpibus homines delectantur.

Nil nisi turpe iuuat, curæ est sua cuiq; uoluptas,
Hæc quoq; ab alterius grata dolore uenit.

Diuersæ terræ diuersa producunt.

Nec tellus eadem parit omnia, uitibus illa
Conuenit, hæc oleis, hic bene farra uirent.

Quot capita, tot sensus.

Pectoribus mores tot sunt, quot in orbe figuræ,
Qui sapit innumeris moribus, aptus erit.

EX SECVNDO LIBRO OVIVIDII DE ARTE AMANDI.

Parta sunt conseruanda.

Nec minor est uirtus, quàm quærere parta tueri,
Casus inest illic, hic erit artis opus.

Aduersa sæpe excitant ingenium.

Ingenium mala sæpe mouent, quis crederet unquam,
Aërias hominem carpere posse uias?

Nemo

Nemo confidat in sua pulchritudine.

Ingenij dotes corporis adde bonis.
Forma bonum fragile est, quantumq; accedit ad annos
Fit minor, & spacio carpitur illa suo.
Nec semper uiolæ, nec semper lilia florent,
Et riget amissa spina relicta rosa.
Et tibi iam uenient cani formose capilli,
Iam uenient rugæ, quæ tibi corpus arent.
Iam molire animum qui duret, & astrue formam,
Solus & extremos permanet ille rogos.
Nec leuis ingenuas pectus coluisse per artes,
Cura sit, & linguas edidicisse duas.

In eandem sententiam.

Ergo age fallaci timidè confide figuræ,
Quisquis es, atq; aliquid corpore pluris habe.

Esto facilis & mansuetus.

Dextera præcipuè capit indulgentia mentes,
Asperitas odium sæuaq; bella mouet.
Odimus accipit rem, quia uiuit semper in armis,
Et pauidum solitos in pecus ire lupos.
At caret insidijs hominum, quia mitis hirundo est,
Quasq; colat turres Chaonis ales habet.

Contra iracundiam ac rixas.

Este procul lites & amaræ prælia linguæ,
Dulcibus est uerbis mollis alendus amor.

Obsequium amicos parit.

Flectitur obsequio curuatus ab arbore ramus.
Franget, si uires experiere tuas.

Obsequi

Obsequio tranantur aquæ, nec uincere poßis
Flumina, si contra quàm rapit unda, nates.
Obsequium Tigresq; domat, tumidosq; leones,
Rustica paulatim taurus aratra subit.

Carmina laudantur, sed pecunia diligitur.

Carmina laudantur, sed munera magna petuntur,
Dum modò sit diues Barbarus, ipse placet.
Aurea sunt uerè nunc secula, plurimus auro,
Venit honos, auro conciliatur amor.
Ipse licet uenias Musis comitatus Homere,
Si nihil attuleris, ibis Homere foras.

Autumnus est morbosus.

Sæpe sub autumno cùm formosißimus annus,
Plenaq; purpureo subruet uua mero.
Quum modò frigoribus premimur, modò soluimur (æstu,
Aëre non certo corpora languor habet.

Ex paruis fiunt magna.

Quem taurum metuis, uitulum mulcere solebas,
Sub qua nunc recubas arbore, uirga fuit.
Nascitur exiguus, sed opes acquirit eundo,
Quaq; uenit, multas accipit amnis aquas.

Prosperis rebus animi luxuriant.

Luxuriant animi rebus plerunq; secundis,
Nec facile est æqua commoda mente pati,

Amantium iræ amoris reintegratio est.

Quæ modò pugnarunt, iungunt sua rostra columbæ,
Quarum blandicias uerbaq; murmur habet.

Exhilara sodales.

Qui

Qui ſermone placet, taciturna ſilentia uitet,
Qui canit, arte canat: qui bibit, arte bibat.

Non ſemper arridet fortuna.

Credita non ſemper ſulci cum fœnore reddunt,
Nec ſemper dubias adiuuat aura rates:

Silentium laudi, multiloquium uitio datur.

Eximia eſt uirtus præſtare ſilentia rebus,
At contra grauis eſt culpa tacenda loqui.
Quàm bene, quòd fruſtra captatis arbore pomis,
Tantalus in media garrulus aret aqua.

Tempore res fragiles confirmantur.

Dum nouus in uiridi caleſcit cortice ramus,
Concutiat tenerum, quælibet aura cadet,
Mox etiam uentis ſpacio durata reſiſtit,
Firmaq; adoptiuas arbor habebit opes.

Tempore uitia fiunt tollerabilia.

Eximit ipſa dies omneis de corpore mendas,
Quodq; fuit uitium, deſinit eſſe mora.
Ferre nouæ nares taurorum terga recuſant,
Aßiduo domitas tempore fallit odor.

In iuuenta laborandum eſt.

Dum uires anniq; ſinunt, tolerate labores,
Iam ueniet tacito curua ſenecta pede.
Aut mare nauigijs, aut uomere ſcindite terram,
Aut fera belligeras addite in arma manus.

EX TERTIO LIBRO OVIDII DE ARTE AMANDI

In

In eandem sententiam.

Venturæ memores iam nunc estote senectæ,
Sic nullum uobis tempus abibit iners.
Dum licet, & ueros etiam nunc æditis annos,
Discite, eunt anni more fluentis aquæ.
Nec quæ præterijt cursu, reuocabitur unda,
Nec quæ præterijt hora, redire potest.
Vtendum est ætate, cito pede labitur ætas.
Nec bona tam sequitur, quàm bona prima fuit.

De fugacitate formæ.

Quàm citò (me miserum) laxantur corpora rugis,
Et perit, in nitido qui fuit ore color.

Quod sine tuo damno posis, alteri communices.

Quis uetat apposito lumen de lumine sumi?
Quisuè cauum uastas in mare seruat aquas?

Multa cum fiant turpia, ubi facta sunt placent.

Quæ nunc nomen habent operosi signa Myronis,
Pondus iners quondam duraq; massa fuit.
Annulus ut fiat, primò colliditur aurum,
Quas geritis uestes, sordida lana fuit.

De turpibus.

Turpe pecus mutilum, turpis sine gramine campus,
Et sine fronde frutex, & sine crine caput.

Non semper nauta laborat.

Cùm mare compositum est, securus nauita transit,
Cùm tumet, auxilijs aßidet ille suis.

De malis ludi aleatorij.

Tunc sumus incauti, studioq; aperimur in ipso,
Nudaq; per lusus pectora nostra patent.
Ira subit deforme malum, lucriq; cupido,
Iurgiaq; & rixæ, sollicitusq; dolor.
Crimina dicuntur, resonat clangoribus æther,
Inuocat iratos & sibi quisq; Deos.

Ignotum non amatur.

Quod latet, ignotum est, ignoti nulla cupido,
Fructus abest, facies cùm bona teste caret.
Tu licet & Thamiram superes, atq; Orphea cantu,
Non erit ignotæ gratia magna lyræ.

Famam Poëtæ appetunt.

Quid petitur sacris nisi tantum fama Poëtis?
Hoc uotum nostri summa laboris habet.
Cura ducum fuerant olim regumq; Poëtæ?
Præmiaq; antiqui magna tulere chori.
Sanctaq; maiestas & erat uenerabile nomen,
Vatibus, & largæ sæpe dabantur opes.
Ennius emeruit Calabris in montibus hortos.
Contiguos penè Scipio magne tibi.
Nunc hederæ sine honore iacent, operataq; doctis
Cura nihil Musis nomen inertis habet.
Sed famam uigilare iuuat, quis noscet Homerum,
Ilias æternum si latuisset opus?

De casu & fortuna.

Casus ubiq; ualet, semper tibi pendeat hamus,
Quo minimè credis gurgite, piscis erit.

Sæpe canes frustra nemorosis montibus errant,
Inq; plagas nullo ceruus agente cadit.

Vim ui repellere licet.

Iudice me, fraus est concessa repellere fraudem,
Armaq; in armatos sumere iura sinunt.

Contra sæuitiam uultus & iram.

Pertinet ad faciem rabidos compescere mores,
Candida pax homines, trux decet ira feras,
Ora tument ira, nigrescunt sanguine uenæ,
Lumina Gorgoneo sæuius angue micant.

Poëtica ars facit ad bonos mores.

Adde quòd insidiæ sacris à uatibus absunt,
Et facit ad mores ars quoq; nostra bonos.
Nec nos ambitio, nec nos amor urget habendi,
Contempto colitur lectus & umbra foro.

In eandem sententiam.

Scilicet ingenium placida mollitur ab arte,
Et studio mores conuenienter eunt.

Poëtæ sunt diuino fauore afflati.

Est Deus in nobis, sunt & commertia cœli,
Sedibus æthereis spiritus ille uenit.

Aemulatio incitat.

Tunc bene fortis equus reserato carcere currit,
Cùm quos prætereat, quosùe sequatur, habet.

Munera sunt grata.

Munera (crede mihi) placant homines q; Deosq;,
Placatur donis Iupiter ipse datis.
Quid faciet sapiens? stultus quoq; munere gaudet,

Ipſe quoq; accepto munere mitis erit.

Non eſt ſaluti propriæ aduerſandum.

Non auis aucupibus monſtrat, qua parte petatur,
Non decet infeſtos currere cerua canes.

De geſtibus ad menſam ſeruandis.

Carpe cibos digitis eſt quidam geſtus edendi,
Ora nec immunda tota perunge manu.
Neue diu præſume dapes, ſed deſine citra,
Quàm cupias, paulò quàm potes, eſſe minus.

EX I. LIBRO OVIDII, *de remedio amoris.*

Bona & mala naſcuntur in eadem terra.

Terra ſalutiferas herbas, eademq; nocentes,
Nutrit, & urticæ proxima ſæpe roſa eſt.

Animus vitijs purgandus eſt.

Vtile propoſitum ſæuas extinguere flammas,
Nec ſeruum uitijs pectus habere ſuum.

Venienti morbo occurrendum eſt.

Opprime, dum noua ſunt ſubiti mala ſemina morbi,
Et tuus, incipiens ire reſiſtat equus.
Nam mora dat uires, teneras mora præcoquit uuas,
Et ualidas ſegetes quod fuit herba facit,
Quæ præbet latas arbor ſpaciantibus umbras,
Quo poſita eſt primum tempore uirga fuit,
Tunc poterat manibus ſumma tellure reuelli,
Nunc ſtat in immenſam uiribus aucta ſuis.

In eandem sententiam.

Quale sit id quod amas, celeri circumspice mente,
Et tua læsuro subtrahe colla iugo.
Principijs obsta, serò medicina paratur,
Cùm mala per longas conualuere moras.
Sed propera, nec te uenturas differ in horas,
Qui non est hodie, cras minus aptus erit.

Ex paruo principio res magna oritur.

Flumina magna uides paruis è fontibus orta,
Plurima collectis multiplicantur aquis.

Curatio morbi non est differenda.

Vidi ego, quod fuerat primo sanabile uulnus,
Dilatum longa damna tulisse moræ.

Furori cedendum est.

Aut noua si poßis, sedare incendia tentes,
Aut ubi per uires procubuere suas.
Dum furor in cursu est, currenti cede furori,
Difficiles aditus impetus omnis habet.
Stultus ab obliquo qui cùm discedere poßit,
Pugnat in aduersas ire natator aquas.
Impatiens animus, nec adhuc tractabilis arte
Respuit, atq; odio uerba monentis habet.

Tempore oportuno consolatio & medicina est adhibenda.

Quis matrem, nisi mentis inops, in funere nati,
Flere uetat, non hoc illa monenda loco est.
Cùm dederit lachrymas, animumq; impleuerit ægrũ,
Ille dolor uerbis emoderandus erit.

Tem-

Temporibus medicina ualet, data tempore prosunt,
Et data non apto tempore uina nocent.

Ex ocijs uitia proueniunt, & in primis fœdus amor.

Ocia si tollas, periêre Cupidinis arcus,
Contemtæq; iacent, & sine luce faces.
Quàm platanas riuo gaudet, quàm populus unda,
Et quàm limosa canna palustris humo.
Tam Venus otia amat, finem qui quæris amori,
Cedit amor rebus, res age, tutus eris.

In desidiam, aleam, & temulentiam.

Languor, & immodici nullo sub iudice somni,
Aleaq;, & multo tempore quassa mero.
Eripiunt omnes animo sine uulnere uires,
Affluit incautis insidiosus amor,
Desidiam puer ille sequi solet, odit agentes,
Da uacuæ menti quo teneatur opus.

In desidiam.

Quæritur, Aegysthus quare sit factus adulter,
In promptu causa est, desidiosus erat.

De quatuor partibus anni.

Poma dat autumnus, formosa est meßibus æstas,
Ver præbet flores, igne leuatur hyems.

Si pro salute corporis multa sufferimus quanto libentius pro animi salute multa sufferre debemus?

Sæpe tibi succos quamuis inuitus amaros,

Aeger & oranti mensa negata mihi est.
Vt corpus redimas, ferrum patieris & ignes,
Arida nec sitiens ora leuabis aqua.
Vt ualeas animo, quicquam tolerare negabis,
At pretium pars hæc corpore maius habet.

Mala sunt uicia bonis.

Et mala sunt uicina bonis, errore sub illo,
Pro uitio uirtus crimina sæpe tulit.

Summis uiris maligni inuident.

Ingenium magni liuor detrectat Homeri,
Quisquis es, ex illo zoile nomen habes.
Et tua sacrilegæ laniarunt carmina linguæ,
Protulit huc uictos quo duce Troia *Deos.*
Summa petit liuor, perflant altissima uenti,
Summa petuut dextra fulmina missa iouis.

EX II. LIBRO OVIDII *de remedio amoris.*

Parua non sunt contemnenda.

Sed quæ non prosunt singula, multa iuuant.
Parua necat morsu spaciosum uipera taurum,
A cane non magno sæpe tenetur aper.

Quod uni bonum, alteri malum uidetur.

Quo tua non possunt offendi pectora facto,
Forsitan hoc alio iudice crimen erit.

Diuisio rem attenuat.

Grandia per multos tenuantur flumina riuos,

Magnaq;

Magnaq; subducto stipite flamma perit.

Amor diuisus est minor.

Parcius è multis mater desiderat unum,
Quàm quæ flens clamat: tu mihi solus eras.

Non omnium æquè facilis est sanatio.

Corpora uix ferro quædam sanantur acuto,
Auxilium multis succus & herba fuit.

Cui plus timet mater, eum plus solet amare.

Plus amat è natis mater plærunq; duobus,
Pro cuius reditu, quod gerit, arma timet.

Contagia sunt uitanda.

Si quis amas, nec uis, facias contagia uites,
Hæc etiam pecori sæpe nocere solent.
Dum spectant læsos oculos, læduntur & ipsi,
Multaq; corporibus transitione nocent.
In loco nonnunquam siccis arentia glebis,
De prope currenti flumine manat aqua.

Obiecta mouent potentius.

Non facilè esuriens posita retinebere mensa,
Et multam saliens incitat unda sitim.
Non facilè est taurum uisa retinere iuuenca.
Fortis equus uisa semper adhinnit equa.

Quod repente attollitur, non est diuturnum.

Flumine perpetuo torrens solet altius ire,
Sed tamen hæc breuis est, illa perennis aqua.

Fletus fœminarum fallax.

" *Neuè puellarum lachrymis moueare caueto.*
" *Vt flerent, oculos erudiere suos.*

Choreæ reddunt animum effœminatum.

Euerunt animos cytharæ, cantusq;, lyræq;,
Et uox & numeris brachia mota suis.

Eiusdem rei diuersi sunt usus.

Nutritur uento, uento restinguitur ignis,
Lenis alit flammas, grandior aura necat.

EX I. LIBRO FA*storum* Ouidij.

Die festo sacræ preces dicendæ sunt.

Prospera lux oritur, linguis animisq; fauete,
Nunc dicenda bono sunt bona uerba die.
Lite uacent aures, insanaq; protinus absint
Iurgia, differ opus liuida turba tuum.

In immensum excreuit auaritia.

Tempore creuit amor, qui nunc est summus habendi,
Vix ultro quo iam progrediatur habet.
Pluris opes nunc sunt, quàm prisci temporis annis,
Dum populus pauper, dum noua Roma fuit.

In eandem sententiam.

" *Creuerunt & opes, & opum furiosa cupido,*
" *Et cùm poßideant plurima, plura petunt.*
" *Quærere ut absumant, absumpta requirere certant.*
Atq; ipsæ uitijs sunt alimenta uices.
Sic quibus intumuit suffusa uenter ab unda,
Quo plus sunt potæ, plus sitiuntur aquæ.
In precio precium nunc est, dat census honores,

Con*a*

Census amicitias, pauper ubiq; iacet.

Sperat quisq; aut timet pro conscientiæ suæ qualitate.

Conscia mens ut cuiq; sua est, ita concipit intra
Pectora pro facto spemq; metumq; suo.

Vir excelsi animi non frangitur exilio.

Omne solum forti patria est, ut piscibus æquor.
Vt uolucri uacuo quicquid in orbe patet.

Pax frumenta largitur.

Sub iuga bos ueniat, sub terra semen aratas,
Pax cererem nutrit, pacis alumna Ceres.

EX III. LIBRO FAstorum Ouidij.

Nuptiæ nonnunquam sunt differendæ,

Nubere, si qua uoles, quamuis properabitis ambo,
Differ, habent paruæ commoda magna moræ.

EX IIII. LIBRO FAstorum Ouidij.

De uerno tempore.

Vere nitent terræ, uere remissus ager.
Nunc herbæ rupta tellure cacumina tollunt,
Nunc tumido gemmas cortice palmes agit.

Bona conscientiá nullius oculos fugit.

Conscia mens recti famæ mendacia ridet,
Sed nos in uitium credula turba sumus.

Nocte latent colores.

Iam color unus inest rebus, tenebrisq; teguntur
Omnia, iam uigiles conticuere canes.

Deus auertit bella.

Sarcula nunc, durusq; bidens, & uomer aduncus,
Ruris opes niteant, inquinet arma situs.
Conatusq; aliquis uagina educere ferrum,
Adstrictum longa sentiat esse mora.

EX V. LIBRO FA*storum Ouidij.*

Senibus honos deferendus est.

Magna fuit capitis quondam reuerentia cani,
Inq; suo precio ruga senilis erat.
Martis opus iuuenes, animosaq; bella gerebant,
Et pro Dijs aderant in statione suis.
Viribus ille minor, nec habendis utilis armis,
Consilio patriæ sæpe ferebat opem.
Nec nisi post annos patuit tunc curia seros,
Nomen & ætatis mite senatus habet.
Iura dabat populo senior, finitaq; certis
Legibus est ætas, unde petatur honos.
Et medius iuuenum in dignitatibus ipsis
Ibat, & interior, si comes unus erat.
Verba quis auderet coram sene digna rubore,
Dicere? censuram longa senecta dabat.
Romulus hoc uidit, selectaq; corpora patres
Dixit, ad hos urbis summa relata noua est.

In floribus maxima ſpes eſt prouentuum.

Si bene floruerint ſegetes, erit area diues,
Si bene floruerit uinea, Bachus erit.
Si bene floruerint oleæ, nitidiſsimus annus,
Poma quoq; euentum temporis huius habent.
Flore ſimul læſo pereunt uitiæq; fabæq;,
Et pereunt lentes aduena Nile tuæ.

EX VI. LIBRO FA-
ſtorum Ouidij.

Non ſemper læta iuuant.

Scilicet interdum miſcentur triſtia lætis,
Nec populum toto pectore feſta iuuant.

De officio iudicis.

Sic igitur cenſura, & ſic exempla parantur,
Cum iudex alios quod monet, ipſe facit.

Tempus celerrimè præterit.

Tempora labuntur, tacitisq; ſeneſcimus annis,
Et fugiunt freno non remorante dies.

EX I. LIBRO ELEGIA-
rum Ouidij *de Triſtibus.*

Expertus pericula facilè expaueſcit.

Terretur minimo pennæ ſtridore columba,
Vnguibus accipiter ſaucia facta tuis.
Non procul à ſtabulis audet diſcedere, ſi qua

Excussa est auidi dentibus agna lupi.
Vitaret cœlum Phaëton si uiueret, & quos
Optauit, stultè tangere nollet equos.

Tempore aduersitatis probatur amicus.

Thesea Perithous non tam sensisset amicum,
Si non infernas uiuus adisset aquas.
Vt foret exemplum ueri Phocæos amoris,
Fecerunt furiæ tristis Oreste tuæ.
Si non Euriolus Rutilos cecidisset in hostes,
Hyrtacidæ Nisi gloria nulla foret.
Scilicet ut fuluum spectatur in ignibus aurum,
Tempore sic duro est inspicienda fides.

Cum fortuna mutantur amici.

Dum iuuat, & uultu ridet fortuna sereno,
Indelibatas cuncta sequuntur opes.
At simul intonuit, fugiunt, nec noscitur ulli,
Agminibus comitum qui modò cinctus erat.

In eandem sententiam.

Donec eris fœlix, multos numerabis amicos,
Tempora si fuerint nubila, solus eris.
Aspicis, ut ueniant ad candida tecta columbæ,
Accipiat nullas sordida turris, aues.
Horrea formicæ tendunt ad inania nunquam,
Nullus ad amissas ibit amicus opes.
Vtq; comes radios per solis euntibus umbra est,
Dum latet hic pressus nubibus, illa fugit.
Mobile sic sequitur fortunæ lumina uulgus,
Quę simul inducta nube teguntur, abit.

EX II. LIBRO ELEGIARVM de Tristibus.

De clementia ab exemplo Dei.

Si quoties peccant homines, sua fulmina mittat
Iupiter, exiguo tempore inermis erit.
Nunc ubi detonuit strepituq; extorruit orbem,
Purum discußis aëra reddit aquis.

Deus parua munuscula non spernit.

Sed tamen ut fuso taurorum sanguine centum,
Sic capitur minimo thuris honore Deus.

Nemo desperet meliora lapsis.

Sed solet interdum fieri placabile numen,
Nube solet pulsa candidus ire dies.
Vidi ego Pampineis oneratam uitibus ulmum,
Quæ fuerat sæuo fulmine tacta Iouis.

Nil prodest, quod non lædere poßit idem.

Igne quid utilius? si quis tamen urere tecta
Comparat, audaces instruit igne manus.
Eripit interdum, modò dat medicina salutem,
Quæq; iuuat, monstrat, quæq; sit herba nocens.
Et latro & cautus præcingitur ense uiator,
Ille sed insidias, hic sibi portat opem.
Discitur innocuas ut agat facundia causas,
Protegit hæc sontes, immeritosq; premit.

Idoneus ad parua non tentet temere maiora.

Non ideo debet pelago se credere, si qua
Audeat exiguo ludere cymba lacu.

EX III. LIBRO ELEGIArum Ouidij, de tristibus.

Magnorum virorum consuetudo fugienda.

Vsibus edocto si quicquam credis amico,
Viue tibi & longè nomina magna fuge.
Viue tibi, quatumq; potes, prælustria uita,
Sæuum prælustri fulmen ab arce uenit.
Nam quamquam soli possunt prodesse potentes.
Non prosunt, potius plurimum obesse solent.
Effugit hybernas demissa antenna procellas,
Lataq; plus paruis uela timoris habent.
Aspicis, ut summa cortex leuis innatet unda,
Cùm graue nexa simul retia mergat onus.

Fuge nimis alta.

Qui cadit in planò, uix hoc tamen euenit, ipsum
Sic cadit, ut tacta surgere posit humo.
At miser Elpenor tecto delapsus ab alto,
Occurritq; regi flebilis umbra suo.
Quid fuit, ut tutas agitaret Dædalus alas,
Icarus immensas nomine signet aquas?
Nempe quòd hic alte, demissius ille uolabat,
Nam pennas ambo non habuere suas.
Crede mihi, bene qui latuit, bene uixit, & intra,
Fortunam debet quisq; manere suam.

In eandem sententiam.

Tu quoq; formida nimium sublimia semper,
Propositiq; precor contrahe uela tui.

In

In eandem sententiam.

Viue sine inuidia, mollesq; inglorius annos,
Exige amicitias, & tibi iunge pares.

Principes sunt rusticis clementiores.

Quo quisq; est maior, magis est placabilis ira,
Et faciles motus mens generosa capit.
Corpora magnanimo satis est prostrasse leoni,
Pugna suum finem, cúm iacet hostis, habet.
At lupus & turpes instant morientibus ursi,
Et quæcunq; minor nobilitate fera est.
Maius apud Troiam forti quid habemus Achille?
Dardanij lachrymas non tulit ille senis.
Quæ ducis Ematij fuerit clementia Pharos,
Præclariq; docent funeris exequiæ.

Præter animi bona omnia subiacent fortunæ.

Nempe dat & quodcunq; libet fortuna rapitq;.
Irus & est subito, qui modo Crœsus erat.
Singula quid referam, nil non mortale tenemus,
Pectoris exceptis Ingenijq; bonis.

De atrocitate militum.

Quod nequeant secum ferre aut abducere, perdunt,
Et cremat insontes hostica turba casas.

Res lapsæ facilè premuntur.

In causa facili cuiuis licet esse diserto,
Et minimæ uires frangere quassa ualent.
Subruere est arces & stantia mœnia uirtus,
Quilibet ignaui præcipitata premunt.

Esto memor humanæ sortis.

Humanæq; memor sortis, quæ tollit eosdem,
Et premit, incertas ipse uerere uices.

EX IIII. LIBRO ELEGIARVM Ouidij de tristibus.

Cantus fallit laborem.

Fessus ut incubuit baculo, saxoq; resedit,
Pastor arundineo carmine mulcet oues.
Cantantis pariter, pariter data pensa trahentis.
Fallitur ancillæ decipitu[illegible]bor.

Miserum est semper timere hostium insultationes.

Quàm miserum porta uitam muroq; tueri,
Vixq; sui tutum uiribus esse loci.

Virtus uersatur circa difficilia.

Ardua per præceps gloria uadit iter.
Hectora quis nocet fœlix si Troia fuisset?
Publica uirtutis per mala facta uia est.
Ars tua Typhy iacet, si non sit in æquore fluctus,
Si ualeant homines, ars tua Phœbe iacet,
Quæ latet, inq; bonis cessat non cognita rebus,
Apparet uirtus, arguiturq; malis.

De ui temporis.

Tempore ruricolæ patiens fit taurus aratri,
Præbet & incuruo colla premenda iugo
Tempore paret equus lentis animosus habenis.

Et

Et placido duros accipit ore lupos.
Tempore pœnorum compescitur ira leonum,
Nec feritas animo, quæ fuit ante, manet.
Quæq; sui iußis obtemperat Inda magistri,
Bellua seruitium tempore uicta subit.
Tempus ut extentis tumeat, facit uua racemis,
Vixq; merum capiant grana, quod intus habent,
Tempus & in canas semen producit aristas,
Et ne sint tristi poma sapore, facit.
Hoc dentem tenuat terram renouantis aratri,
Hoc rigidos silices, hoc adamanta terit.
Hoc etiam sæuas pau[illegible] mitigat iras,
Hoc minuit luctus m[illegible]staq; corda leuat.

Noua sunt ueteribus & detritis meliora.

Fortior in fulua nou[illegible]st luctator arena,
Quàm cui sunt tarda brachia fessa mora.
Integer & melior nitidis gladiator arenis,
Quàm cui tela suo sanguine tincta rubent.
Fert bene præcipites nauis modo facta procellas,
Quamlibet exiguo soluitur imbre uetus.

In senectute cessandum est à laboribus.

In caua ducuntur quassæ naualia puppes,
Ne temerè in medijs dissoluantur aquis.
Ne cadat & multas palmas inhonestet adeptas,
Languidus in pratis gramina carpit equus.
Miles ut emeritus non est satis utilis armis,
Ponit ad antiquos quæ tulit arma lares.

Omnia sunt Deo subiecta.

Nil

Nil adeò ualidum eſt, adamas licet alliget illud,
Vt maneat rapido firmius igne Iouis.
Nil ita ſublime eſt, ſupraq́; pericula tendit,
Non ſit ut inferius, ſuppoſitumq́; Deo,

EX V. LIBRO ELEGIARVM Ouidij de triſtibus.

Virtus exercita eſt laudabilis.

Scilicet aduerſis probitas exercita rebus,
Triſti materiam tempore laudis habet.
Si nihil infeſti durus uidiſſet Vlyſſes,
Penelope Fœlix, ſed ſine laude foret.

De fortunæ inſtabilitate.

Vilia qui quondam miſeris alimenta negaret,
Nunc mendicato paſcitur ille cibo.
Paßibus ambiguis fortuna uolubilis errat,
Et manet in nullo certa tenaxq́; loco.
Sed modò læta manet, uulgus modo ſumit acerbos,
Et tantum conſtans in leuitate ſua eſt.
Nos quoq; floruimus, ſed flos fuit ille caducus,
Flammaq́; de ſtipula noſtra breuisq; fuit.

In anno plures ſunt dies ſereni, quàm nubili.

Si numeres anno ſoles & nubila toto,
Inuenies nitidum ſæpius eſſe diem.

De intercepti ſtudij iactura.

Adde quod ingenium longa rubigine læſum.
longa desuetudine Torpet

Torpet, & est multo quàm fuit ante minus.
Fertilis aßiduo si non renouetur aratro,
Nil nisi cum spinis gramen habebit ager.
Tempore qui longo steterit, male currit, & inter
Carceribus missos ultimus ibit equus.
Vertitur in teneram cariem, rimisq; dehiscit,
Si qua diu solitis cymba uacabit aquis.

Laus excitat ingenium.

Deniq; non paruas animo dat gloria uires,
Et fœcunda facit pectora laudis amor.

De fortunæ patientia.

Rara quidem est uirtus, quam non fortuna gubernat,
Quæ manet stabili, cùm fugit illa, pede.

Qui monet agentem, laudat.

Qui monet, ut faciat, quod iam facit, ille monendo
Laudat, & hortatu comprobat acta suo.

EX I. LIBRO EPISTOLARVM Ouidij de Ponto.

Non omnis morbus est sanabilis.

Non est in medico semper, releuetur ut æger,
Interdum docta plus ualet arte malum.
Cernis, ut è molli sanguis pulmone remissus,
Ad Stygias certo limite ducat aquas.
Afferat ipse licet sacras Epidaurius herbas,
Sanabit nulla uulnera cordis ope.
Tollere nodosam nescit medicina podagram,

Nec formidatis auxiliatur aquis.

Patriæ amor omnes detinet.

Non dubia est Ithaci prudentia, sed tamen optat,
Fumum de patrijs posse uidere focis.
Nescio qua natale solum dulcedine cunctos,
Ducit, & immemores non sinit esse sui.
Quid melius Roma? Scythico quid frigore peius?
Huc tamen ex illa Barbarus urbe fugit.
Cùm bene sint clausæ cauea pandione natæ,
Nititur in syluas quæq; redire suas.
Assuetos tauri saltus: assueta leones
(Nec feritas illos impedit) antra petunt.

Assiduis laboribus res quantumlibet firma fatigatur.

Cernis, ut in duris (& quid boue firmius?) aruis
Fortia taurorum corpora frangat opus.
Quæ nunquam uacuo solita est cessare nouali,
Fructibus assiduis lassa senescit humus.
Occidet ad circi si quis certamina semper,
Non intermissis cursibus ibit equus.
Firma sit illa licet, soluetur in æquore nauis,
Quæ nunquam liquidis sicca carebit aquis.

Interdum quiescendum est.

Ocia corpus alunt, animus quoq; pascitur illis,
Immodicus contra carpit utrunq; labor.

Contra torporem.

Cernis ut ignauum corrumpant ocia corpus,
Vt capiant uitium ni moueantur aquæ.

Sua

Sua quenq; studia delectant.
Scilicet est cupidus studiorum quisq; suorum,
Tempus & assueta ponere in arte iuuat.
Saucius euitat pugnam gladiator, & idem
Immemor antiqui uulneris arma capit,
Nil sibi cum pelagi dicit fore naufragus undis,
Et ducit remos qua modo nauit aqua.

De spe.

Hæc Dea cùm fugerent sceleratas numina terras,
In Dijs inuisa sola remansit humo.
Hæc facit, ut uiuat fossor quoq; compede uinctus,
Liberaq; à ferro crura futura putet:
Hæc facit, ut uideat cùm terras undiq; nullas,
Naufragus in medijs brachia iactet aquis.
Sæpe aliquem solers medicorum cura reliquit,
Nec spes huic uena deficiente cadit.
Carcere dicuntur clausi sperare salutem,
Atq; aliquens pendens in cruce uota facit.
Hæc Dea quàm multos laqueo sua colla ligantes,
Non est proposita passa perire nece.

Magna spes est in clementia Dei.

Quamuis est igitur meritis indebita nostris,
Magna tamen spes est in bonitate Dei.

EX I. LIBRO OVIDII
de Ponto.

Festis diebus gaudendum est.

Dij quoq; ut à cunctis hilari pietate colantur,
Tristitiam poni per sua festa iubent.

Non est desperandum.

Confugit interdum templi uiolator ad aram,
Nec petere offensi numinis horret opem.

De falsa uulgi amicitia.

Turpe quidem dictu, sed si modò uera fatemur,
Vulgus amicitias utilitate probat.
Cura quid expediat prior est, quàm quid sit honestum,
Et cum fortuna statq; caditq; fides.
Nec facilè inuenies multis ex milibus unum,
Virtutem precium qui putat esse sui.
Ipse decor recti, facti si præmia desint,
Non mouet, & gratis pœnitet esse probum.
Nil nisi quod prodest, charum est, en detrahe menti,
Spem fructus auidæ nemo petendus erit.
At reditus iam quisq; suos amat, & sibi quid sit
Vtile solicitis computat articulis.
Illud amicitiæ quondam uenerabile nomen
Prostat, & in quæstu pro meretrice sedet.

Soli fortunati amantur.

Diligitur nemo, nisi cui fortuna secunda est,
Quæ simul intonuit, proxima quæq; fugat.
En ego non paucis quondam munitus amicis,
Dum flauit uelis aura secunda meis.
Vt fera nymboso tumuerunt æquora uento,
In medijs lacera puppe relinquor aquis.

Similia similibus fauent.

Scilicet

Scilicet ingenijs aliqua est concordia iunctis,
Et seruat studij fœdera quisq; sui.
Rusticus Agricolam, miles fera bella gerentem,
Rectorem dubiæ nauita puppis amat.

Consilium post facta est inutile.

Cum poteram recto transire Ceraunia uelo,
Vt fera uitarem saxa, monendus eram.
Nunc mihi naufragio quid prodest dicere facto,
Qua mea debuerit currere cymba uia?

Turpe est rebus aduersis amicum deserere.

Turpe erit in miseris ueteri tibi rebus amico,
Auxilium nulla parte tulisse suum.
Turpe referre pedem, nec passu stare tenaci,
Turpe laborantem deseruisse ratem.
Turpe sequi casum, & fortunæ cedere amicum,
Et nisi sit fœlix, esse negare suum.

Periculo expertus facile terretur.

Tranquillas etiam naufragus horret aquas.
Qui semel est læsus fallaci piscis ab hamo,
Omnibus unca cibis æra subesse putat.
Sæpe canem uisum longè fugit agna, lupumq;
Credit, & ipsa suam nescia uitat opem.
Membra reformidant mollem quoq; saucia tactum,
Vanaq; sollicitis incutit umbra metum.

In audiendis precibus optime spectatur potentia.

Conspicitur nunquam meliore potentia causa,
Quàm quoties uanas non sinit esse preces,

Hominem homini ferre opem decet.

Conueniens hominum est hominem seruare uoluptas,
Et melius nulla quæritur arte fauor.
Quis non Antiphaten Læstrigona deuouet? aut quis
Munifici mores improbet Alcinoi?

Studium facit humanum.

Adde, quòd ingenuas didicisse fideliter artes.
Emollit mores, nec sinit esse feros,

Adhortatio prodest.

Acer & ad palmæ per se cursurus honores,
Si tamen horteris, fortius ibit equus,

EX III. LIBRO EPIST.
Ouidij de Ponto.

Deus non mox semper exaudit.

Non semper sacras reddunt oracula sortes,
Ipsáq; non omni tempore fana patent.

Vicinis pereuntibus, alij etiam terrentur.

Cùm feriant unum, non unum fulmina terrent,
Iunctáq; percusso turba pauere solet.
Cumq; dedit paries uenturæ signa ruinæ,
Sollicito uacuus fit locus ille metu.
Quis non è timidis ægri contagia uitat,
Vicinum metuens ne trahat inde malum?

Honesta acta post mortem supersunt.

Corpora debentur mæstis exanguia bustis,
Effugiunt structos nomen honosq; rogos.

Occidit & Theseus, & qui comitauit Orestem,
Sed tamen in laudes uiuit uterq; suas.

Contra inuidiam.

Liuor iners uitium mores non exit in altos,
Vtq; latens ima uipera serpit humo.

Non opus est bene habentibus medicus.

Firma ualent per se, nullumq; Machaona quærunt,
Ad medicum dubius confugit æger opem.

Nouitas omnium rerum gratissima est.

Est quoq; cunctarum nouitas gratissima rerum,
Gratiaq; officio quod mora tardat, abest.

Post mortem authoris scripta magis placent.

Scripta placent à morte ferè, quia lædere uiuos
Liuor, & inuiso carpere dente solet.

Bona uoluntas est laudanda.

Vt desint uires, tamen est laudanda uoluntas,
Hac ego contentos auguror esse Deos.
Hæc facit, ut ueniat pauper quoq; gratus ad aras,
Et placeat cæso non minus agna boue.

Res gratior est, ubi oritur & abundat.

Nam quanquam sapor est ablata dulcis in unda,
Gratius ex ipso fonte bibuntur aquæ.
Et magis adducto pomum decerpere ramo,
Quàm de cælata sumere lance iuuat.

De clementia Dei.

Crede mihi, miseris cœlestia numina parcunt,
Non semper læsos & sine fine premunt.

Quod non est assuetum, laborem recusat.

Ductus ab armento taurus detrectat aratrum,
Subtrahit & duro colla nouella iugo,

Quædam uulnera curando fiunt maiora.

Curando fieri quædam maiora uidemus
Vulnera, quæ melius non tetigisse fuit.

Cita mors præstat.

Mitius ille perit, subita qui mergitur unda,
Quàm sua qui liquidis brachia lassat aquis.

Aliud est sentire, aliud tollere morbum.

Non eadem ratio est, sentire & demere morbos,
Sensus inest, cunctis, tollitur arte malum.

Corrigere opus, magis est quàm scribere.

Scribentem iuuat ipse fauor, minuitq; laborem,
Cumq; suo crescens pectore feruet opus.
Corrigere at res est tanto magis ardua, quanto
Magnus Aristarcho maior Homerus erat.

EX IIII. LIBRO OVIDII de Ponto.

Virtus laudata crescit.

Excitat auditor studium, laudataq; uirtus
Crescit, & immensum gloria calcar habet.

De fragilitate rerum humanarum.

Omnia sunt hominum tenui pendentia filo,
Et subito casu, quæ ualuere, ruunt.

In eandem sententiam.

Ludit

Ludit in humanis diuina potentia rebus,
Et certam præsens uix habet hora fidem.

Nihil est adeò miserum, ut non ex aliqua parte releuetur.

Nulla dies adeò est australibus humida nymbis,
Non intermissis ut fluat imber aquis.
Nec sterilis locus ullus ita est, ut non sit in illo
Mista ferè duris utilis herba rubis.
Nil adeò fortuna grauis miserabile fecit,
Vt minuant nulla gaudia parte malum.

Qui tantum dat quantum potest, satis gratus est.

Sed qui, quam potuit, dat maxima, gratus abunde est
Et finem pietas contigit illa suum.
Nec quæ de parua pauper dis libat acerra,
Thura minus, grandi quàm data lance iuuant.

De ui carminis.

Carmine fit uiuax uirtus, expersq; sepulchri,
Notitiam seræ posteritatis habet.

De ui temporis.

Tabida consumit ferrum lapidemq; uetustas,
Nullaq; res maius tempore robur habet.

De ui usus.

Gutta cauat lapidem, consumitur annulus usu,
Et teritur pressa uomer aduncus humo.

Facile est uolenti alterum amare.

Sed præstandus amor res non onerosa uolenti,
Quis labor est puram non temerasse fidem?

Certo tempore homines sunt consolandi.

Temporis officium solatia dicere certi est,
Dum dolor in cursu est, dum petit æger opem.
At cùm longa dies sedauit uulnera mentis,
Intempestiuè qui mouet, illa nouat.

Tam mala quàm bona sunt insignia & famosa.

Tam mala Thersiten prohibebat forma latere,
Quàm pulchra Nereus conspiciendus erat.

EX CONSOLATIONE OVIdij ad Liuiam.

Omnibus moriendum est.

Fata manent omnes, omnes expectat auarus
Portitor, & turbæ uix satis una ratis.
Tendimus huc omnes, metam properamus ad unam.
Omnia sub leges mors uocat atra suas.

Finis selectorum uersuum.

PETRVS CANONICVS ad puerum literarum studiosum.

Qui cupis ex dulci tibi serta parare uireto,
Hic uarios flores accipe chare puer.

EX Q. HORATIO FLACCO, ODE SECVNDA, LIBRI SEcundi ad Chrispum Salustium.

De fugienda auaritia.

NVllus argento color est auaris
Abdito terris inimice lamnae
Chrispe Salusti, nisi temperato
Splendeat usu.
Viuit extento Proculeus aeuo,
Notus in fratres animi paterni
Illum aget penna metuente solui
Fama superstes.
Latius regnes auidum domando
Spiritum, quàm si Lybiam remotis
Gadibus iungas, & uterq; Poenus
Seruiat uni.
Crescit indulgens sibi dirus hydrops,
Nec sitim pellit, nisi causa morbi
Fugerit uenis, & aquosus albo
Corpore languor.
Redditum Cyrum solito Phraaten
Dissidens plebi, numero beatorum
Eximit uirtus, populumq; falsis
Dedocet uti.
Vocibus regnum, & diadema tutum
Deferens uni, propriamq; laurum

Quisquis

Quisquis ingenteis oculo irretorto,
Spectat aceruos.

EIVSDEM HORATII, ODE X.
Libro 2. Ad Lycinium.

De seruanda mediocritate.

RECtius uiues Lycini, neq; altum
Semper urgendo, neq; dum procellas
Cautus horrescis, nimium premendo
Littus iniquum.
Auream quisquis mediocritatem
Diligit, tutus caret obsoleti
Sordibus tecti: caret inuidenda
Sobrius aula.
Sæpius uentis agitatur ingens
Pinus, & celsæ grauiore casu
Decidunt turres, feriuntq; summos
Fulmina monteis.
Sperat infestis, metuit secundis
Alteram sortem bene præparatum
Pectus, informeis hyemes reducit
Iupiter idem
Summouet, non, si male nunc, & olim
Sic erit, quondam cythara tacentem
Suscitat Musam, nec semper arcum
Tendit Apollo.
Rebus augustis animosus, atq;
Fortis appare: sapienter idem

Con-

Contrahes uento nimium secundo,
Turgida uela.

EX EODEM, ODE XVI.
Libro II. ad Grosphum.

De Otio.

OCium Dius rogat in patenti
Prensus Aegeo, simul atra nubes
Condidit Lunam, neq; certa fulgent
Sidera nautis.
Ocium bello furiosa Thrace,
Ocium Medi pharetra decori,
Grosphe non gemmis, neq; purpura ue-
nale nec auro.
Non enim gaza, neq; consularis
Summouet lictor miseros tumultus
Mentis, & curas laqueata circum
Tecta uolantes.
Viuitur paruo bene, cui paternum
Splendet in mensa tenui salinum:
Nec leueis somnos timor, aut cupido
Sordidus aufert.
Quid breui fortes iaculamur æuo
Multa? quid terras alio calentes
Sole mutamus? patriæ quis exul
Se quoq; fugit?
Scandit æratas uitiosa naueis

Cura, nec turmas equitum relinquit,
Ocyor ceruis, & agente nymbos
Ocyor Euro.
Lætius in præsens animus, quod ultra est,
Oderit curare, & amare lento
Temperat risu, Nihil est ab omni
Parte beatum.
Abstulit clarum cita mors Achillem:
Longa Tithonum minuit senectus:
Et mihi forsan, tibi quod negarit
Porriget hora.
Te greges centum, Siculæq; circum
Mugiunt uaccæ: tibi tollit hinnitum
Apta quadrigis equa: te bis Afro
Murice tinctæ.
Vestiunt lanæ, mihi parua cura, &
Spiritum Gratiæ tenuem Camœnæ,
Parca non mendax dedit & malignum
Spernere uulgus.

FINIS.

